

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Turški sultan zadavljen.

Carigradski Turki, ti prijatelji naših Nemcev nemškutarjev, so svojega vladarja sultana zadavili in novega postavili si Murada. Zadavljen biti, sedaj v letu 1876, to je grda smrt! Ali morejo drugi vladarji še v kakej zvezi ostati s tacim glavarjem, ki je dal svojega prednika zadaviti, da je sam prestol zasedel? Ali se more še narod v Evropi trpeti, ki mirno pusti svojega starega vladarja zadaviti pa se novega veseli? Z grozo vsi odgovarjamo: ne.

Da so Turki starega sultana zadavili poročajo predvčerajšnje novine in uže predno se je to poročilo kot istina, uže takoj od kraja, ko je prišla vest, da je „odstavljen“, sodil je vsak, da so ga morali na tak način odstraniti. To je baš turška šega.

Res, da novi glasovi iz Carigrada poročajo, da stari sultan nij mrtev, nij zadavljen, ampak samo odpravljen. Jedni pravijo, da je Ignacijev ušel, drugi da so ga ministri v Azijo v Bagdad odpravili. Če je to tudi res, — kar pa ne verjamemo — nič ne izpremeni, Turki so svojega vladarja moralno zadavili, če ne tudi fizično. Verjetna pa je smrt Abdul-Azizova tem bolj, ker bi bili ministri novega sultana Murada, ki so celo zaroto naredili jako nepolitično ravnali, ko bi ga pri življenju pustili. Sedaj namreč, če je Abdul še živ, morejo Rusi zanj mej Turki stranko ustvariti, Angleži bodo Murada podpirali in k vsem turškim nesrečam bi prišla še domača vojska. To so valjda Turki vedeli in kratek proces naredili — glavo doli staremu nezmožnemu sultanu.

S tem groznim dogodkom se cel položaj v orijentu izpremeni. Vsi dogovori v Berlinu so popolnem uničeni. Nihče ne ve kaj bo zdaj. Nemški ustavoverci in nemškutarji

v „N. Fr. Pr.“ imajo svoje veselje upajoči, da bode novi sultan še Turčijo rešil. A varali se bodo. S tacimi sredstvi se države iz pogube ne otmó. Rusija ima sedaj prosto roko.

Prav zanimivo je poročilo iz Emsa o ruskem carji. Ko je ta zvedel kaj se je v Carigradu s turškim sultanom zgodilo, pretresla ga je ta vest močno. Deset minut nij nobene besede izgovoril, naslonil se je nazaj na stolu, oči zatisnil in obledel. Končem je obžaloval osodo za peljevanega vladarja. — Ali bode mogel ta ruski car, toliko na red, mir in legitimiteto držič prijateljiti se ali potegovati se za status quo v zemlji onega Murada, ki je svojega prednika strmoglavil? Ne bode li ona stranka v Rusiji prevago dobila, ki terja odločno akcijo Rusije za krščane, vzdihujoče pod turškim barbarstvom?

Da Turki in njihovi prijatelji v carigradsko katastrofo toliko upanja stavijo, temu se nij čuditi. Komur je slabo, ta misli da more po vsakej izpremembi le kaj boljšega a nič slabšega priti. Kmalu se utegnejo Turki prepričati, da pod novim sultanom nij nič menj nesreč kakor pod starim. Utopljoč se sprjemlje slamico za rešilo.

Uže poroča telegram iz Peterburga, da bode Gorčakov sklical novo konferenco treh cesarstev. Tu bodo morali kaj bolj velikanskega skleniti, kaj odločnejšega.

Tačas bode vendar uže Srbija enkrat udarila. Anglija utegne turški kadaver galvanizirati poskušati, celo Francozje so se začeli čudno vesti, — oblaki pred nami so čedalje večji, vihra bode huda, ki bode čistila naš zrak. In vse te velike stvari je naredila vstaška slovanska puška v Hercegovini. Mi to izrekoma naglašamo na opomin onih, ki so lani s početka vstanka mej nami neverno z glavo majali, ko smo mi verovali v „sad ili nikad.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. junija.

V *delegacijah* je bilo veliko govorenja, a nič vspeha, — vse so tako sprejeli kakor je vlada hotela, vse velikanske svote dovolili. Tu, kakor povsod pri nemških ustavovercih: veliko krika pa malo volne.

Palackega je v lepem redu spremilo pri pogrebu do Karlina šestdeset tisoč ljudij. Na rakev je bilo dejanih 500 vencev.

Praški kardinal Schwarzenberg je Riegra v stanovanji obiskal in izrekel svoj sočut ob izgubi Palackega, kateri, čeravno nij bil katolik, vendar katoliški cerkvi nikdar nij bil sovražen. Lepo dejanje to od kardinala.

Izmej *hrvatskih* poslancev se je v Pešti vendar jeden vsaj malo oglasil, Kukuljevič, ki je v pododboru ogerske delegacije status quo v Turškej in govoril za svobodo južnih Slovanov

Na *Ogerskem* bode zopet uvedena postava proti jemanju prevelicnih obresti na posojila ali proti oderuhovstvu. Pravosodni minister Perczel je zadnji ponedeljek tako postavil zbornici predložil.

Vnanje države.

Iz *Srbije* se poroča, da je ruski general Černajev pregledal srbsko vojsko in vse druge vojne stvari, ter knezu rekel, da je Srbija popolnem za vojno pripravljena in naj se brž začne. — Iz Rusije dohajajo novi oficirji.

Iz *Turčije* glavno vest na drugem mestu prinašamo. — „Köln. Ztg.“ ima poročilo, da sta bila na čelu onih, ki so sultana vrgli veliki vezir Mehmed in pa Midhad-paša. Novi sultan, pravijo, je obljubil sklicati veljake turške države v nekov stalni parlament, odpraviti serail, in samo pet milijonov za sebe potrositi. Govori se, da bodo denar, ki ga je bil prejšnji sultan za se nakopičil za vojsko porabili.

V *Italiji* se otroci zemljepisja uče iz knjig v katerih je zaznamovano, da Dalmacija, Istra, južno Tirolsko in Trst — spadajo pod zjedinjeno Italijansko kraljestvo. Ita-

Listek.

Hegerjeva slavnost.

V Polički (na Češkem) 14. maja. [Izv. dop.]

(Piše Anton Bezensek.)

„Slovan povsod brate ima!“

(Dalje.)

V našem društvu bilo je tudi nekoliko Čehov iz „družne Morave.“ Ko smo okolu jedne ure po polu dne prekoračili mejo ter se pripeljali na moravska tla, vzklopela je onim Moravanom, kakor lastavicam, kadar se povračajo iz tujine v domače kraje, neke svete radosti narodna kri in navdušena pesen „Morava Morava!“ zadonela jim je iz grla, a ostali Čehi združili so z njimi svoje glase, tako da je bilo veselje slušati. Jaz sem z njimi čutil, kajti znam iz izkustva kako sladka čutila navdajajo srce vsacega domoljubnega človeka, kadar iz tujih krajev prispé v zemljo domačo; videl sem uže

v duhu, kako bodem jaz, kadar me zopet v brzem teku pripeljejo vozovi južne železnice do meje svoje drage domovine, samega veselja vskočil iz klopi, odkril svojo glavo in vskliknil s pesnikom „Lepa naša domovina!“ —

Ko smo dospeli na kolodvor v Svitavi pričakajo nas tam članovi slavnostnega odbora iz Poličke, mej njimi posebno napominjem predsednika g. ravnatelja mestjanskih šol v Polički Vinc. Podhajskega. S tem jako prtjaznim gospodom, koji je boravil dalje časa v Zagrebu ob času pedagogične razstave l. 1871 in je dosta hrváščine govoril, a razumel vse, sem se posebno često in dobro zabavljal. Jako so ga zanimala novosti iz Hrvatske in Slovenske in dobro se je spominjal tovarišev in prijateljev zagrebaških iz one dobe. Veselilo ga je, ker sem mu o vsem, kar ga je iz jugoslav. krajev interesovalo, mogel natanko pripovedati. Meščani poličkanski poslali so nam nasproti do Svitavskega kolodvora mnogo ko-

čij in vozov, v kojih smo se onda po dva in dva do Poličke vozili. — Pri tej priložnosti mi je omeniti, da se je z dunajskim vlakom malo pozneje pripeljal do Svitave prof. višje trgovske akademije g. Engelhard kot zastopnik „centr. društva stenografov avstr. cesarstva.“ Njega sprejemši oddrdrali smo po velikej cesti proti Polički. Iz lepega dne nastalo je deževno vreme in bali smo se, da nam ta neugodnost celo slavnost pokvari, kar se pa nikakor nij zgodilo. Deževalo je sicer celi večer, in okoli 8. ure ponoči je začelo celo snežiti, tako da je sneg precej p belil, a drugi dan nij bilo o snegu ne sluha ne duha, nego prijetno solnce nam je svetilo z jasnega neba. Pri takih okolišnostih se ve da sprejem v mestu samem nij mogel biti tako sijajen, kakor bi bil ob lepem vremenu, a vendar je bil jako lep. — Ko smo se pripeljali na grič, iz katerega se nam je odprl razgled na ta dan tako slavno Poličko, zadonelo nam je kot pozdrav streljanje topov

lijanski časniki v svojem narodu vedno bude nado, da bodo ti kraji še jedenkrat Avstriji vzeti in k Italiji priklopljeni. In Avstrija gleda in vidi to, pa še vendar odriva slovanski, sebi zvesti element v svojem Primorju.

Na **Francoskem** so dve vprašanji na dnevnem redu razgovora: izprememba postave o javnem višjem uku in municipalna postava. Prva je denes na vrsti in bode sprejet Wadingtonov popravek, vsled katerega imajo le državne višje šole pravico doktorske grade podeljivati. Škofje se močno upirajo temu, zato so vložili peticijo pri senatu. Oni hote, da bi tudi cerkvene šole ono pravico imele.

Dopisi.

Iz Trsta 31. maja [Izv. dopis.] Magistrat nam okoličanom preti s kaznijo 25 gl., ter jemlje v obrambo neki reskript c. k. namestnije, v katerem je baje rečeno, da mora vsako društvo svojo statistiko predložiti, ako ne se mora kazni plačati. Mi to tudi radi verjamemo, ali slavni magistrat naj zna, da se politično društvo „Edinost“, ako je italijanske pozive odbilo, nikdar nij protivilo postavam, temveč ono je zato ustanovljeno, da brani slovensko pravico in terja, da se stvari, ki se slovenskega naroda v Trstu in v okolici tikajo, postavno vršijo. Nadalje naj ne misli lahonski magistrat, da so zdaj še oni časi, ko je neveden kmet s klobukom v roci v strahu taval po vaših pisarnicah; zdaj je doba napredka, o katerem ravno magistratovi organ „Il Tergesteo“ vpije, in katerega podpira magistrat sam z novci, mej katerimi so tudi naši novci in krvavi žulji kmeta. Ta napredek pa bodi tudi naš, ne le italijanski. Upirajte se na magistratu kolikor hočete slovenščini, primorani bodete uradovati nam v slovenščini, vse za okolico prej ali slej! Zatiranje nas okoličanov bode tudi jenjati moralo. Pomisli naj ultralahonski magistrat, da je okolica in Trst slovanska zemlja, da je laški živelj tukaj le eksotično zeljišče, ki mu bode še slovansko podnebje in zemlja neugodna, ali celo uničevalna postala, ako se ne bode dostojno naravnih in postavnih mej držal.

Pretečeni teden videl sem na tukajšnjem kolodvoru pol vlaka pušek in patronov za Črnogoro izložiti v parnik. Čudno je, da so se stvari tako hitro predrugečile, kajti pred malo časom bilo je ostro prepovedano orožje in strelivo v Črnogoro izvaževati, zdaj pa to nij samo prosto, ampak še avstrijske puške so bile, ki sem jih videl. Morda je dobila Andrassyjeva nota uže zopet kako iuknjo več?

in bližajoči se mestu videli smo na vseh straneh zastave vihrali in slavolok pri vrodu postavljen stavl nam je pred oči besede: „Vitámo Vas!“ t. j. dobro došli! Skozi ulice koder smo se vozili vihrale so pri vsakej hiši zastave in kinčali jih razni napisi v češkem jeziku deloma z navadnimi pismenkami, deloma stenografovani. Mej njimi so se posebno opotovali napisi: „Slava památce Hegrove!“ „Na zdar vede a umeni.“ „Vzdelanost blaho národa.“ „Veneč matky Slávie také náš Heger kvetem ozdobil.“ (Stenogr.)

Pred mestno hišo stoječo v centru mesta obstali so vozovi in tam je vsakdo izmej nas gostov dobil od tamošnjega odbora „listek ubytovací“. Jaz sem dobil stanovanje pri g. učitelju mestj. šole J. Jerabek-u, kder sem bil prijateljsko sprejet in odlično pogostovan skozi oba dni mojega tamošnjega bivanja. Tako prijaznih, dobrih i blazih ljudij, kakor sta gosp.

Meni se je reklo, da je tukaj zopet Rusija svojo besedo vložila in precej je bilo drugače.

Iz Kamniškega okraja 1. junija. [Izv. dop.] Kakor znano, bil je pretekli teden, teden molitve. Po vseh farah se ljudstvo zbere, in gre skupno kamor je odločeno; da šolskih otrok zraven ne manjka je tudi gotovo. Ako bi učitelj na tak dan otroke v šolo zahteval, gotovo bi ukresal velikansko iskro sovraštva mej ljudstvom, zvesto bi se smel nadejati, da ga bode hitrosodno ljudstvo javno za „brezverca“ — tituliralo. Glejte kedaj si baš neki dobroznani puhlež in renegat odloči dneve za inspikiranje nekaterih šol, ravno križev teden. Dospesvi v šolo v J . . . ne najde družega, nego prazne klopi. Ta velik mož v nemčurski ošabnosti dobro podkovan, ker nij imel nikoga inspicipirati, jo udere „per pedes apostolorum“ proti D . . . —. Mej potom se snide z necim „padarjem“, odkrije mu skrivnost, katera mu je na srci ležala. Tisti širokustni padar, kateri svoje učenosti po krčmah s tem dokazuje, da zna izvrstno na „Sauglocke“ zvoniti, sedaj okolo trobi isto novico, katero mu je nemškutarški inšpektor navezal: „der Schullehrer von J . . . kommt in die Disciplinar Untersuchung etc.“ — Opozorujemo šolske oblasti naj vpeljejo pri inšpektorjih dobroznani §. v življenje, ker za take „Amtsgeheimnisse“ se bode marsikateri učitelj zahvalil. Ponosna sme res nemčurska inteligenca biti, da ima tako „čvenko“ mej soboj. Te vrstice naj tudi služijo učiteljem Kamniškega okraja v poduk.

Iz labodske doline na Koroškem 29. maja [Izv. dopis.] Sedaj, ko se je uže pri nas pričelo potrebno zemljišče za zidanje železnice od Dravbrega do Wolfsberga zakupljevati, so tudi naši „Tomaži“ pričeli verovati, da bode labodska dolina železno cesto dobila. Inženirje merijo sedaj zopet črto železnice, ki bi jo ta dobila, ako bi se ob desnem bregu Drave potegnila. Izvidno je tedaj, da v krogih vlade nij še popolnem določeno, kateri breg doline naj bi železnica zavzela. Misli o zidanji te železnice so mej ljudstvom jako različne. Pogostoma se sliši, da je zidanje te železne ceste, rahlo rečeno, „luksus“, in da pri votiranji te železnice je mogel kak drug vzvišeni cilj voditelj biti, kakor pa izboljšanje stanja prebivalcev labodske doline. In zraven tega se veli, da se bodo vse obrtniške razmere na korist le nekaterih izpreobrnile, in da bode potem večini ljudstva boj za bivanje zdatno težji. Čudne zares so pri-

Jerabek i njegova ljubezniva mil. gospoja še nijsem na svojem potovanji našel. Spomin na nju, mi bode torej v celem življenji mil i drag! Zajedno mi je omeniti, da je imenovan gospod večš stenograf i učitelj stenografije na tamošnjih šolah.

Ob 7. uri zvečer počela je gledališčna predstava v mestnem „divadlu“, igrana od ondotnih prostovoljnih predstavljajcev i predstavljajcic. Igrala se je vesela igra „Z doby kotillonu“ od E. Bozdecha prav dobro. Gosti smo bili v ložah nameščeni, na zatvornih stolicah je bil posebno krasni spol poličkanški mnogobrojno zastopan. Gledališče je dosta lepo i veliko za takošno mesto, ki broji do 5000 stanovnikov. Ta večer je bilo posebno lepo okinčano i napolnjeno z jako odličnim občinstvom. Godba svirala je narodne komade.

Po predstavi iznenadilo je goste novo oslavljenje. Ko smo namreč stopili iz gleda-

kazni, ki jih pri tacih prilikah instinktivno ljudstvo obelodani. Protivenje proti zidanju železnice je velevažen moment za obsojatelja razvitka modernega našega življenja. — Nekateri posestniki zahtevajo za odkup železnici potrebnega zemljišča čezmerne svote, — po 4 do 5 tisoč forintov za oral — misleč zidanje železnice s tem nemogoče storiti. Nekaj jedra mora pa vendar le v tacih oreh biti. Mej tem, ko pri zelenih mizah govoré, da bode naša železnica odprla labodsko dolino trgovstvu, da bode cena pridelkov blagostanje povišala itd., omahuje naš prostak kmet z glavo, ter pravi: „jaz tega ne verujem“. Kaj je železnica? Zopet drugi vpraša in odgovori: Železnica je cev, po katerej si bogatini hrano za svoje denarne vreče pridobivajo. Železnica nij družega nič, nego moderni konkurent kapitala s prostim voznikom, ker zaslužek, ki ga je do sedaj voznik pri prevažanji raznega blaga imel, poskuša kapital si prisvojiti. Jedna reč nij vsem priležna, in da železnica le tam svoj namen doseči more, kjer ima biti sredstvo za svetovno trgovstvo, in da je ravno tako abotno bilo v vsako dolino železnico vpeljati, kakor bi nespametno bilo v vsakej vasi fabriko za smodnik sezidati. — Tako govore pri nas — o labudski železnici, ker je zida vlada na stroške davkoplačevalcev.

Žalibog, da moramo h koncu denšnjega poročila še omeniti, da je mraz v mesecu maju tudi pri nas upanje na dobro sadno leto uničil. Naša dolina, sloveča tudi zvnaj Koroške zaradi okusnega sadja, ki ga pridelamo, je s tem za letos nam lepi dohodek odrekla.

Iz Ormuške okolice 26. maja. [Izv. dop.] V novejših listih „Slov. Nar.“ čitamo dopise iz Šalovc, v katerih gospod dopisatelj govori o kojekakih zadevah, in mej temi tudi o šolskih. Stoj brate! To je kaj važnega. Nas le veseli, ka tudi v „Slov. Narodu“ čitamo mnogo o šoli. To je prav, šola nam mora biti na prvej skrbi, ker od nje nam zavisi prosveta mlajšega narastaja. Naši okoličani in Ormuški rodoljubi se tudi za šolo mnogo trudijo in nastojijo isto poboljšati in na častnejšo stopinjo povzdignoti, na kojey se ne bode sramovala družih sedaj uzornih šol. To prizadevanje je gotovo hvalevredno in mora pri vsacem pravem šolskem prijatelji in napredujočem človeku le na odobrenje zadeti. Jaz moram obžalovati, da se to pri gospodu dopisatelju nij zgodilo. Gospod dopisatelj je omenil, da so Šalovčani proti temu, ka bi se zgornji Šalovci, ki so

lišča, odprl se nam je pogled po krasno razsvitljenem mestu. Nij bilo hiše, od najimenitnejše do najnižje, kder ne bi gorelo na oknih na ulice po več sveč; šli smo z godbo spremljani po glavnih ulicah, šli potem posamezni v postranske ulice, a nikder nijsmo našli nerazsvitljenega okna. Baš v tem smo videli jasni dokaz, da se slavnost Hegerjeva po celem mestu vseobče slavi.

Potem smo se podali udeležniki slavnosti k družnej večernej zabavi v „strelnico“, da bi se mej soboj i z meščani, od katerih so bili vsi odličnejši zastopani, upoznali. V resnici je bila ta zabava jako prijetna. Domači so se radovali, videči toliki broj z daleka i bliza došlih gostov, koji so prišli oslavit nesmrtnega njihovega rojaka, a mi, ker smo bili v društvu tako prijaznih, narodnih i za napredek navdušenih gospodov. Začele so se napitnice. Najprvo je načelnik mesta pozdravil goste z dobro-

uže nekdanj k Humu pripadali, pa se odcepili in Središču priklopili, zopet k Humu to je le k Humskejšoli utelovili. Da je ta ideja, ki se še sicer nij izpolnila, zdrava in dobra, da tudi opravičena hočem s tem le dokazati. Šalovska detca imajo na Humu kacic 20 do 30 minut hoda, v Središču pa jedno uro in še več. Šalovska detca imajo na Humu bližji pot, kot frankovska, ki še sedaj Humsko šolo obiskujejo. Dalje, Šalovci si nepovsedivi del nekdanje Humske šole in župe in je podvzetje Šalovsko detco k Humskejšoli pridejati tedaj tudi s tega razloga dovoljeno. Nadalje Humska šola nema ni polovice toliko vpisanih otrok, kakor središka in od teh le, obiskuje šolo samo dvadeset po trideset, nikakor pa po 200 otrok, kakor je gospod dopisatelj pisal. Kdor ne verjame naj se prepriča. Jaz imam argumentov dovolj, da Humska šola nikdar nij imela 200 otrok v sebi, tudi pod prejšnjim učiteljem. g. Kranjcem, ki je pri nas za uzornega učitelja slovel, in kateremu so tudi iz tujih občin starši detco na nauk pošiljali nij imela Humska šola veliko več nad sto in sto dvajset otrok. Sedaj je pa naša šola postala slaba, in starši ne pošiljajo radi otroke v šolo, velé saj se ne učijo ampak samo čas tratijo in tisti, ki jim je nauk otrok mar, pošiljajo otroke v Ormuško šolo, kjer se za radi boljših učiteljev več naučijo. Jaz poznam tri otroke, koji imajoči Humsko šolo pred nosom, radi hodijo jedno uro daleč v Ormuž. Tako je tudi z otroci družih k Humu pripadajočih občin, ki tudi raji tujo šolo obiskujejo. Humske, isto zatira. Kadar bode Humska šola zopet dobila tehtnega učitelja, po kojem se bode zopet zboljšala, ne bode treba vabiti ne naših pa tudi menj še Šalovskih otrok. Prišli bodo otroci sami radi, da se napijejo pri viru dobrega nauka. Gospod dopisatelj se je tudi izrazil proti povzdigi in razširjenju Ormuške šole na štiri-razredno. Zastonj mu je bila opomba, da nij nazadnjašk. Kdor na svetu, ki se je le malo z omiko odrskal in le malo smisla ima za napredek, bode povzdignol svoj glas proti takej reči? Dokler se mi dolga leta trudimo in mučimo kako in s kakimi sredstvi, da si Ormuško šolo razširimo ter smo skoro uže blizu cilja, dojde mož, ki zoper prevredno podvzetje glas podigne! Kar se pa tega tiče, da je naš okrajni šolski svet poslal Ormuškega učitelja na vinorejsko šolo, po mojej misli tudi nij bilo treba g. dopis-

niku po dovršenejši stvari besedij tratiti, ker tukaj je, če igdaj-drugdaj, okrajni šolski svet koretno postopal. Da bi se le vsigdar tako zgodilo! Šolski svet je poslal učitelja pri kojem je za stvar največ zmožnostij našel, če bi bil ta učitelj od Miklavža, ali od Svetinj, Huma, Bolfanka, ali pa iz same Ričet-Meksike. To nij res, da Ormuškemu učitelju nij potrebno vinorejskega znanja, kakor gospod dopisatelj trdi. Ormuški učitelj počučuje ravno toliko še več otrok, ki iz goriških okrajev prihajajo, kakor pa Humski in Središki. Vsem učiteljem je treba občnega znanja, vsi naj bodo pridni in naj le gledajo na nauk mladežni. Kar se družih v Šalovskih dopisih omenjenih rečij tiče, se popolnem zlagam z g. dopisateljem.

Iz Zagreba 28. maja [Izv. dopis.] Dovolite mi, g. urednik, da vam malo karakteriziram obnašanje štajerskih Nemškutarjev v našem slovanskem Zagrebu. Te dni dojde v kolodvorsko restavracijo nemškutarstvo človeče, baje nekdanj župan K—r. v M. na Spodnjem Štajerskem, kakor mi je prijatelj pravil, ter začne v „ferderbaner“ nemškejšprahi“ zabavljati slovenskemu rodoljubu iz K., omenivši mu, da s Kaplerjevo smrtjo je pokopana narodna slovenska stvar v Krškem okraju itd.

Jaz, dopisnik, sem sedel mirno v kotu restavracije, ter poslušal nezmišelnemškutarstva napuhnjena a molčal sem, videč, da nij to človeče vredno, da bi pameten človek z njim kaj spregovoril. Oni rodoljub iz K. mu je ugovarjal njegove bedarije s pristavkom, da je nesramno, zabavljati mrtvemu slovenskemu rodoljubu in da je tudi on sin slovenske matere, a kaj mu odgovori vinjeni nemškutarški župan — čujte! „Ich bin gescheiter, als die Slobenen, denn ich bin preussisch-deutsch gesinnt“. Kaj hočete še več, taki so učenci vaših ljubljanskih kolovodjev nemškutarstva, in vlada podpira to golazen, ki jej spodjeda korenike obstanka Avstrije, a nas Slovane na steno pritiska, ki bi, ako bi trebalo, dom in krv za Avstrijo dali.

Vi pa M. rodoljubi, ali vas ne obdaja rudečica, ko zveste tako surovo obnašanje vašega župana. Pazite, da v bodoče si izvolite moža poštenjaka, da vam bode čast delal potovaje po svetu, kajti časopisje vse na beli dan spravi in najde se še kaka poštena duša, da mu nij vse jedno, kaj in kako se govori o svojem slovenskem narodu.

Vaš dopisnik, g. urednik, je čakal v kotu pozabljen konec te „komedije“ a dočakal je,

došlico, onda sta prof. Engelhard i prof. dr. Zeibig napila spominu Hegerjevemu i češkemu narodu, kateri tako navdušeno slavi idejo prosvete, potem pisatelj teh vrstic, kot iz Zagreba prispeli urednik „Jugosl. Stenografa“ v slovenskem jeziku vzajemnosti slovanskej na polji prosvete i znanosti, katera napitnica je bila z veliko navdušenostjo i z živahnim odobravanjem sprejeta. H koncu so še napijali g. Vrtal moravskim stenografom na zdar, i gosp. ravnatelj Podhajski prvemu praškemu spolku stenografov Gabelsbergerskih itd.

Omeniti mi je na tem mestu, da so bili pri slavnosti zastopani tudi dijaki srednjih šol, i to iz Litomišlj. Imel sem tu priliko na vseh opazovati isto navdušenost za narod i slovanstvo pri teh mladih sokolovih, kakor jo opažam pri nekaterih slovenskih dijakih srednjih i višjih šol. Započel sem z njimi razgovor; govoril sem slovenski, a razumeli so me čisto dobro i rekli, da se jim

ta jezik posebno mili, naj samo dalje govorim oni bi neprestano radi slušali. Vstopil sem se v njih sredino, oni pa so napravili okolu mene tesni krog i počeli so se mej nami najživahnejši razgovori i najlepša zabava. Jaz sem bil mej njimi, kakor sem v domovini mej našimi slov. dijaki. Navduševal sem jih mej družim tudi za slovansko stenografijo, pripovedoval jim o jugoslovanskih dijakih, povpraševal jih po odnošajih na njihovih gimnazijah, iz koje komparacije sledi, da imajo sicer češki dijaki marsikojo dobroto, katere naši ne uživajo, a mnogo je še ran, katere grené naše kakor njihovo življenje. — V poznej nočnej uri smo se po sklenenem prijateljstvu ločili, da se drugi dan zopet nekoje ure vidimo, — a potem gremo vsak na svojo stran, utrjeni v dobrih sklepah delati za ožjo i širjo našo slovansko domovino v celem življenji, ne videči se morda nikdar več na svetu!

(Dalje prih.)

da se je oni nemškutar na zadnje zarad plačila z natakarnjem sprl. V svoji pruski „gezinungi“ si je baje mislil, da mu nij treba plačati vse „cehe“ in natakarn, videč, da drugači ne pride do plačila, vzame mu suknjo, a ko je hlacon prižvižgal, usmili se mu nemškutarstva duša ter vrže za njim i nemškutarstvo suknjo, rekši: za 10 grošev me ne bode konec, ter poslovi nemškutarstva župana s primernim poslovom: „geh zum Teufel, verfluchter H. . .“ In jaz sem pristavil: „preussisch gesinnter!“

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“) je bil včeraj zopet konfisciran in sicer zarad dopisa iz slovenskega Štajerja, ki govori o pravosodnih razmerah pod g. Waserjem. Mi pri uredovanju pazimo, kolikor je mogoče, — temu dopisu smo bili vse ostre izraze populili, — ali nič ne pomaga. Ker vlade zmirom hvaliti slovensk narodni organ žalibog ne more — dolžnost je vseh patrijotov, da v teh za naše novinstvo hudih časih potrpe z nami vred.

— (Slovenske knjižnice) četrti zvezek se izdaje denes. Obsega J. Krsničkov nov roman „Na Žerinjah.“

— (Učiteljsko društvo) za okraje Kozje, Sevnico in Brežice bo imelo v četrtek dne 8. junija zbor v Rajhenburgu. Na dnevni red pridejo razen navadnih objavil zaostala prednašanje.

— (Toča) je pobila predvčeranjem okolo Hrušice, Bizavika in Marije v Polji pod Ljubljano.

— (Trije „Sokolci“) so bili oni, ki so zadnjič pri začetem požaru v dimniku Permetove hiše prvi na streho trinadstropne hiše zlezli in ves ogenj uže pogasili, predno je kateri „feuerwehrec“ sploh na mesto prišel.

— (Iz Iga) pri Ljubljani se nam piše: 31. maja imela bi biti pri nas birma. Farmanje izanski prizadeli so si vse, da bi tem sijajnejši sprejeli prvič svojega višjega pastirja. Uže prednji dan so v ta namen postavili mlaje in drevesa ob cesti, kjer je imel iti škof. Tudi trije slavoloki s primernimi napismi so se videli. 31. maja okolo 8. ure zbrala pa se je šolska mladina in pričakovala na koncu vasi škofa. Zbrala se je tudi čestita duhovščina in obilna množica ljudij. Ko se škof približa, začeli so možnarji pokati in priterkovanje zvonov naznanja dohod delitelja sv. birme. Ko se pripelje do čakajoče množice, stopi z voza, ter blagoslovi množico, potem začne se pomikati procesija mej veselimi priterkovanjem in pokanjem možnarjev skozi lepo okinčano vas proti cerkvi, kjer ga je čakalo v cerkvi zbrano ljudstvo.

— (Iz Maribora) se priobčuje sledeče vabilo obeh strank: „Ker smo prepričani o važnosti okrožne sodnije, ki bi se imela osnovati v Mariboru, ne le za to mesto, temuč tudi za celi nekdanji mariborski okrog; in ker se bojimo, da država ne bi mogla še nekatere leta poslopja v ta namen kupiti ali postaviti; zatorej se lotimo vprašanja, ali si zamoremo sami pomagati, da se ta namen doseže, da se zaloga ali matica, zanj nabere, zlasti, ali ne bi spadalo staro okrožno poslopje v Mariboru v to zalogo, kako naj se ta pomnoži, i. t. d. Za posvetovanje o tem sklicujemo javni zbor dne 11. rožnika, do polu dne ob desetih v Götzovo dvorano v Mariboru s tem-le dnevnim redom: 1. Posvetovanje o sredstvih in potih za postavljenje poslopja okrožne sodnije v Mariboru;

2. Določba organov, ali osnovanje posebnega društva za izvršitev sklepov. Vabimo k udeležbi tega shoda, in veselilo nas bode, ako vidimo v njem zastopane tudi sosedne okraje, katere stvar zadeva. V Mariboru meseca maja 1876. Dr. M. Reiser, Dr. F. Dominkuš, Dr. Srnec, Michl Marko, Dr. Lorber, Ludwig pl. Bitterl, Dr. Fr. Radaj, Fried. Leyrer, G. H. Ogrisseg, Ant. Straschill, Joh. Girtsmayr sen., Dr. Jos. Schmiderer, Joh. Girtsmayr jun. Karl Gerdes sen., Schnabl Prof., Kajetan Pachner, König, Karl Scherbaum, Reichenberg, Zwettler, Ludwig Albenberg, Dr. Ipavic, Dr. Mülle, Kokoschinegg, Dr. J. Kocmuth, J. Gutscher, Dr. Modrinjak, Joh. Erhard, Schnurer, Roch, Ferdinand Baron Rast, Kurnigg, F. Krainz, M. Berdajs, Varena, M. Valenčak, Ant. Hohl, R. Pachner, F. Bindlechner, E. Janschitz, Heinrich Schleicher, W. Geuppert, Ant. Tombasko, Jakob Petternell, A. Quandest.

— (Mraz na Hrvatskem) — piše se nam — nij niti spomina vreden. Bil je srednje jak samo v savskeje ravnini. Pa se nič ne čuje, da bi bil kaj škodoval. Sicer pa Posavci tudi zavoljo vednih pavodanj skoro še nič posadili niso. Jaz sem v svojem vrtu samo toliko mraza videl, da sem vedel da je, niti fežol, ki je vendar jako čutljiv, mi nij pohabil, „Obzor“ je imel samo iz nekih na vzhodu od Zagreba ležečih goric poročila, da jih je mraz ofuril. Ne vem kako je okoli Varaždina? Iz Zagorja se nič ne čuje. Zalostni glasovi pa prihajajo iz Slavonije, kjer imajo vinograde po nizkih goricah. Tudi Srem je baje nekaj trpel.

Poslano.

Sr. Wohlgeboren

Herrn k. k. Bezirkshauptmann Julius Seeder in Marburg. Aus der „Tagespost“ vom 31. Mai habe ich gelesen, dass Conrad Seidl in die Klassenliste der Bezirksvertretung in Marburg in die Gruppe der Grossgrundbesitzer eingetragen ist. Als Gläubiger des Conrad Seidl liegt mir sehr daran, zu erfahren, wo sich dieser Besitz befindet, da er in den Grundbüchern des k. k. Bez.-Gerichtes von Marburg nicht vorkommt.

Ich würde E. W. sehr verbunden sein, wenn Sie mir angeben, wo sich dieser Besitz befindet, weil ich gleich einige Tausend Gulden darauf sicherstellen lassen möchte.

Achtungsvoll
Ein Gläubiger des Conrad Seidl.

Opozorujemo na inserat v današnji številki dobro znane firme **J. H. Luckmann v Lübecku**, katera se vsled realne potrebe in posebne sreče v prodaji **Hamburgskih sredk** jako priporoča.

Dunajska borza 2. junija.

Enotni drž. dolg v bankovnih	64	glad	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68		10	
1860 drž. peščilo	106		20	
Akcije narodne banke	804			
Kreditne akcije	131		80	
London	121		75	
Napol.	9		68	
C. k. cekini	5		77	
Srebro	103		20	

Posestvo na prodaj

v **Štanečicah** poleg Št. Vida nad Ljubljano hiš. št. 3., obstoječe: iz velike hiše (posebno pripravna za zidanje sob.) dveh velicah konjskih hlevov, podom, kozolcem, lepim vrtom z nasajenim sadnim drevjem, dveh njiv in gozdom.

Natančneje se izve pri lastnici

Mariji Malinšek,

posestnica in mlinarica v Tacnji pod Šmarno goro.

Uvajenec ali učenec,

močne konstitucije in z dobrimi šolskimi izpričevali, sprejme se takoj v mojoj nürnbergskej in galantnej štacuni.

Vaso Petričić.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Glücks-Offerte!
270. Hamburger Geld-Lotterie
— von der hohen Regierung. —
Die Gewinner betragen: —
375,000 Reichsmark,
250,000 Reichsmark,
125,000 Reichsmark,
80,000 Reichsmark,
60,000 Reichsmark,
50,000 Reichsmark,
etc. etc.
Gewinner kommen in 7 Gewinnstufen unter Aufschlag von 2 Millionen 721,800 Reichsmark.
Für Gewinnstufen:
Gegen Einzahlung von 200000 in 200000, Coupon, je 1000000 oder gegen Postnachnahme übernehme ich in der 1ten Gewinnstufen.
Ganze Original-Loose à 6. W. 11.350
Halbe Original-Loose „ „ 5.175
Viertel-Original-Loose „ „ 2.90
Bei gelittenen Verlusten nach alten Gesetzen unter Einzahlung von 200000 in 200000, Coupon, je 1000000 oder gegen Postnachnahme übernehme ich in der 1ten Gewinnstufen.
5. Juni d. J.
J. H. LUCKMANN,
Staats-Kredit-Handlung,
Lübeck.

30. maja:
Pri slovanu: Rož iz Hrastnika. —
Garzaroli iz Senožec. — Hočevar iz Krskega.
Pri slavci: Pachner iz Dunaja. —
Vogl iz Trsta. — Daviš iz Marijela. —
Richter iz Dražavaj. — Ovan iz Radovljice. — Plebanič iz Podgora.
Pri Zamorci: Grajec iz Dunaja.
Kotnik iz Goranjskega.

historičnem muzeju
na sejmnem trgu,
prodaje se več različnih štečev za kirč, in takih, ki pojejo, in jedna opica, kakor tudi lep in velik **Reinholdovski pes.**
Dramatična šola,
katero je ustanovilo „dramatično društvo v Ljubljani“, se prične 1. junija t. l. Poduk v deklamaciji, mimiki, petju in v družih k dramatični spadajočih predmetih bode brezplačen.
Oglasti se sprejemajo v dramatične pisarni (v I. nadstropji čitalnice) v uradnih urah od 2.—4. ure po polu dne.
V Ljubljani 25. maja 1876.
Odbor dramatič. društva.

Karmelitanski melisovec
iz Benedk.
1 originalna steklenica 25 kr.
Jedino pravi le pri
Gabriel Piccoli,
lekarju na današnji cesti v Ljubljani.
(53-11)

Prsne in pljučne bolezni,
kakoršne koli so, ozdravijo se s po zdravniškem predpisu pripravljenim
Wilhelmovim
schneebergskim zeljiščnim allopom,
Franja Wilhelma, lekarja v Neunkirchen. Ta sok koristi na posebno ugodni način za **vratne in prsne bolezni, gripo, hripavost, kašelj in nahod.** Mnogo naročnikov potrjuje, da se zahvaljujejo le temu soku prijetnega spanja.
Izvrstni opazovanja vredni učinek napravlja ta sok, kot obvarovalni lek za **meugno in grdo vreme.**
Vsled svojega jako prijetnega duha, je za otroke jako koristen, potreben pak za vse na pljučah bolne ljudi, pevcem in govornikom za nečisti glas ali celo hripavost jako potrebni pripomoček.
Mnogobrojna spričevala potrjujejo zgornje navedeno.
V dokaz rečenega podajem sledeče dopise pripoznanja:
Gospodu **Franju Wilhelmu,** lekarju v Neunkirchen.
Izpričevalo.
Mojega sina Franja mučil je osem tednov tako hud (krčni) kašelj, da sem se bal, da ga bode jedenkrat zadavil. Poleg tega pak je tudi hujšal, in je tako oslabil, da je komaj še po konci stal. Nasvetovan mu je bil **schneebergski zeljiščni allop** in hvala temu izvrstnemu leku, uže po uživanji prve steklenice, pojenjal je kašelj nekoliko in po uživanji druge steklenice okreplil se je otrok zelo, pridobil zopet moč in je od tega časa popolnem zdrav. — Tudi moj starejši sin ozdravil se je s tem pripomočkom v malih dnevih hudega kašlja in hripavosti.
Dajem Vam tedaj, s pristrčno zahvalo za tako hitro in čudapolno ozdravjenje mojih otrok to izpričevalo, ter voščim, da bi se ta lek na korist bolnih ljudi po širocem svetu seznanil in v obče uporabljal.
Flatz, 6. marca 1855.
Anton Just. **Lovro S. helbenreif,** župan.
Gospodu **Franju Wilhelmu,** lekarju v Neunkirchen.
Vaše blagorodje!
Prosim Vas, mi uljudno kar hitrejši moči poslati še 4 steklenice Vašega slovečnega zeljiščenega allopa, jaz čutim po uživanji dveh steklenic, da se na boljše obračajo od dne do dne moje prsne in vratne bolečine. Zaradi tega obrnem se ta pot na Vas samega v zaupniji, da dobim najsvežejšega. Priloženo je 5 gl. k. veljave. Z odličnim spoštovanjem
Henrik Bock, ranocelnik in zdravnik rodstva. München na Ostrangu, 23. februarja 1859.
Oni p. n. kupci, kateri že é dobivati izvrstni **pravi schneebergski zeljiščni allop,** katerega jaz od leta 856 sem izdelujem naj blagovolijo izrecno zahtevati
Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop.
Samo takrat je moj izdelek, ako je na vsakej steklenici ta pečat.

Ponarejevalci tega varstvenega znamenja kaznujejo se po postavnem zakonu.
Nakazanje o rabi doda se vsakej steklenici.
Zapečaten originalna steklenica velja 1 gold. 25 kr., ter je vedno v svežnem stanju in se dobiva le pri izdelovaltelju
Franjo Wilhelm, lekar v Neunkirchen na Spodnje-avstrijskem.
Zavijanje zaračuna se sé 20 kr.
Pravi Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop dobiva se tudi samo pri mojih gospodih odkupcih v Ljubljani pri **Petru Lassniku,** v Novem mestu pri **Dom. Rizzoliju,** lekarju; v Postojni pri **J. Kupferschmidtu,** lekarju; v Zagrebu pri **Sig. Mitlbachu,** lekarju.
Zaradi prevzemanja zaloga naj blagovolijo trživa željni prijatelji obrniti se pismeno do mene.
Neunkirchen poleg Dunaja (Spodnje-avstrijsko).
Franjo Wilhelm, lekar.